

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра кримінального права, процесу та криміналістики

ДИПЛОМНА РОБОТА
магістра
на тему:
«ТАКТИЧНА ОПЕРАЦІЯ
З ПОДОЛАННЯ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ»

Виконала: студентка 2 курсу
магістратури
Спеціальність 081 «Право»
Карцхія М.М.
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник: д.ю.н., професор
Подобний Олександр
Олександрович

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище,
ім'я, по-батькові)

Рецензент: к.ю.н.
Третяков Дмитро Анатолійович

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я,
по батькові)

Одеса – 2021

АНОТАЦІЯ

Карцхія М.М. Тактична операція з подолання протидії розслідуванню. – На правах рукопису.

Дипломна робота магістра за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність». – Міжнародний гуманітарний університет, Одеса, 2021.

У дипломній роботі магістра здійснено комплексне дослідження тактичної операції з подолання протидії розслідуванню.

У рамках теоретичних засад тактичної операції з подолання протидії розслідуванню визначено поняття такої протидії, характеристику учасників організованих злочинних угруповань як суб'єктів такої протидії, тактичну операцію обґрунтовано як основну організаційну форму подолання протидії розслідуванню.

Дотриманню слідчої таємниці як засобу протидії розслідуванню, проблемі виникнення тактичних помилок, подолання протидії під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій та попередження протидії розслідуванню присвячено другий розділ роботи «Організаційно-тактичні засади подолання протидії розслідуванню».

Ключові слова: тактична операція, розслідування, протидія, слідча таємниця.

SUMMARY

Karchiya M.M. Tactical operation to overcome opposition to the investigation. - On the rights of the manuscript.

Master's thesis in specialty 262 "Law Enforcement". - International Humanities University, Odessa, 2021.

In the master's thesis the complex research of tactical operation on overcoming of opposition to investigation is carried out.

Within the theoretical foundations of the tactical operation to overcome opposition to the investigation, the concept of such opposition is defined, the characteristics of members of organized criminal groups as subjects of such opposition, the tactical operation is justified as the main organizational form of overcoming opposition to the investigation.

The second section of the work "Organizational and tactical principles of overcoming the investigation" is devoted to the observance of investigative secrecy as a means of

counteracting the investigation, the problem of tactical errors, overcoming opposition during certain investigative (search) actions and preventing opposition to the investigation.

Key words: tactical operation, investigation, counteraction, investigative secrecy.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТАКТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ З ПОДОЛАННЯ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ	7
1.1 Поняття протидії розслідуванню.....	7
1.2 Характеристика організованих злочинних угруповань як суб'єктів протидії розслідуванню.....	18
1.3 Тактична операція як основна організаційна форма подолання протидії розслідуванню.....	26
РОЗДІЛ II ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ ЗАСАДИ ПОДОЛАННЯ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ	39
2.1 Дотримання слідчої таємниці як засіб протидії розслідуванню.....	39
2.2 Проблеми виникнення тактичних помилок у подоланні протидії розслідуванню.....	52
2.3 Подолання протидії під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій.....	60
2.4 Попередження протидії розслідуванню.....	68
ВИСНОВКИ	75
Список використаних джерел	80

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонян Ю.М. Психология преступника и расследования преступлений. Москва, 1996. 203 с.
2. Баев О.Я. Криминалистическая тактика: понятие и система. Лекция. Екатеринбург, 1992. 24 с.;
3. Баев О.Я. Тактика уголовного преследования и профессиональной защиты от него. *Следственная тактика: научно-практическое пособие*. Москва: Экзамен, 2003. С. 12-18.
4. Бахин В. П. Понятие, сущность и содержание криминалистической тактики: Лекция. Симферополь: Таврический экологический ин-т, 1999. С. 12-13.
5. Бахин В. П., Когамов М. Ч., Карпов Н. С. Допрос на предварительном следствии (уголовно-процессуальные и криминалистические вопросы). Алматы: Өркениет, 1999. 210 с.
6. Бахин В.П. Задачи криминалистики в современных условиях. *Актуальные проблемы уголовного процесса и криминалистики на современном этапе*: межвуз. сб. науч. тр. Одесса, 1993. С. 98-101.
7. Бахин В.П. Криминалистика. Киев, 2002. 268 с.
8. Бахин В.П. Понятие, сущность и содержание криминалистической тактики. Лекция. Киев, 1998. 24 с.
9. Бахин В.П. Понятие, сущность и содержание криминалистической тактики: Лекция. Симферополь: Таврический экологический ин-т, 1999. 34 с.
10. Бахин В.П., Карпов Н.С. Преступная деятельность как объект криминалистического изучения: Лекция. Київ, 1999. 25 с.
11. Белкин Р. С. Криминалистика : проблемы, тенденции, перспективы. Общие и частные теории. Москва : Юрид. лит., 1987. 272 с.
12. Белкин Р.С. Криминалистика. Учебный словарь-справочник. Москва: Юристъ, 1999. 266 с.

13. Белкин Р.С. Криминалистическая энциклопедия. Москва: Мегатрон XXI, 2000. 2-е изд., доп. 658 с.
14. Белкин Р.С. Курс криминалистики. В 3 т. Москва: Юристь, 1997. Т. 3: *Криминалистические средства, приемы и рекомендации*. С. 355-377.
15. Белкин Р.С. Курс криминалистики: Учеб. пособие для вузов. 3-е изд., доп. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2001. 720 с.
16. Белкин Р.С. Курс советской криминалистики. Москва: Академия МВД СССР, 1973. 210 с.
17. Белкин Р.С. Курс советской криминалистики. Т. 3. Москва : Юрид. лит., 1979. 220 с.
18. Белкин Р.С. Очерки криминалистической тактики: Учеб. пособие. Волгоград: ВСШ МВД РФ, 1993. 200 с.
19. Белкин Р.С. Противодействие расследованию и пути его преодоления криминалистическими и оперативно-розыскными средствами и методами. *Криминалистическое обеспечение деятельности криминальной милиции и органов предварительного расследования: учебник / Под ред. Т. В. Аверьяновой, Р. С. Белкина*. Москва: Новый Юрист, 1997. С. 129-132.
20. Белозеров Ю. Н., Рябокони В. В. Производство следственных действий. Москва, 1990. 180 с.
21. Бирюков В.В. Научные и практические основы использования компьютерных технологий для фиксации криминалистически значимой информации: монография. Луганск : РИО ЛАВД, 2002. 264с.
22. Біленчук П. Д., Головач В. В., Салтевський М. В. Криміналістика: підручник. Київ: Право, 1997. 256 с.
23. Быков В. М. Проблемы расследования групповых преступлений: автореф. дис... д-ра юрид. наук. Москва, 1992. 350 с.
24. Васильев А. Н., Карнеева Л. М. Тактика допроса при расследовании преступлений. Москва: Юрид. лит., 1970. С. 124-153.
25. Васильев А.Н. Следственная тактика. Москва: Юридическая литература, 1976. 198 с.

26. Васильев В.Л. Юридическая психология: Учебник. Москва: Юрид. лит., 1991. 524 с.
27. Вейнгарт О.И. Уголовная тактика. Руководство к расследованию преступлений. Овруч, 1910. 160 с.
28. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Укл. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ "Перун", 2001. 995 с.
29. Военный энциклопедический словарь. Москва: Воениздат МО СССР, 1984. 863 с.
30. Волынский А.Ф. Противодействие раскрытию и расследованию преступлений. Общественная опасность и роль криминалистических методов и средств в его преодолении. *Криминалистика: актуальные вопросы теории и практики* : Всероссийский «круглый стол» (Ростов-на-Дону, 15-16 июня 2000 г.). Ростов н/Д : РЮИ МВД России, 2000. С. 107-114.
31. Волынский А.Ф., Лавров В.П. Организованное противодействие раскрытию и расследованию преступлений (проблемы теории и практики). *Матер. науч.-практ. конф. «Организованное противодействие расследованию преступлений и меры по его нейтрализации»*. Москва, 29-30 октября 1996 г. С. 95-99.
32. Гвоздецький В. Основні причини виникнення та особливості функціонування організованої злочинності в Україні. *Дніпро*. 1997. № 5. С. 71-77.
33. Глушенков С.А. Организованное противодействие расследованию уголовных дел: теория и практика. *Матер. науч.-практ. конф. Организованное противодействие расследованию преступлений и меры по его нейтрализации*. Москва, 29-30 октября 1996 г. Москва, 1997. С. 157-161.
34. Головин А.Ю. Тактические ошибки в расследовании преступлений. Тула: Изд-во Тульского гос. ун-та, 2001. 110 с.
35. Головин А.Ю. Криминалистическая систематика: монография / Под общ. ред. Н.П. Яблокова. Москва: ЛексЭст, 2002. 335 с.

36. Головин А.Ю. Тактические ошибки в расследовании преступлений. Тула: Изд-во Тульского гос. ун-та, 2001. 202 с.
37. Головин А. Ю. Криминалистическая систематика: Монография / Под общ. ред. Н.П. Яблокова. Москва: ЛексЭст, 2002. 335 с.
38. Гончаренко В.И. Научно-технические средства в следственной практике. Киев : ВИща школа, 1984. 48 с.
39. Грамович Г.И. Научно-технические средства: современное состояние, эффективность использования в раскрытии и расследовании преступлений: учебное пособие. Минск, 1989. 250с.
40. Гросс Г. Руководство для судебных следователей как система криминалистики. Новое изд., перепеч. с изд. 1908 г. Москва: ЛексЭст, 2002. 560 с.
41. Гуров А.И. Криминологическая характеристика и предупреждение преступлений, совершаемых организованными преступными группами. Москва, 1992. 120 с.
42. Дементьев В.В. Соотношение противодействия расследованию, сокрытия и инсценировки преступления. *Материалы международной научной конференции «Актуальные проблемы криминалистики на современном этапе»*. Ч. 2. Уфа : РИО БашГУ, 2003. С. 135-139.
43. Долженков О.Ф. Складові інфраструктури організованої злочинності. *Информационное обеспечение противодействия организованной преступности*: Сб. науч. статей / Под ред. М.Ф. Орзиха, В.Н. Дремина. Биб-ка журнала "Юридический вестник". Одесса: ФЕНИКС, 2003. С. 45-46.
44. Дубягин Ю.П. Руководство по розыску и расследованию неочевидных убийств (криминалистические, судебно-медицинское, антропологические, уголовно-процессуальные аспекты). Москва, 1997. 480 с.
45. Дулов А. В. Судебная психология: Учеб. пособие. Минск: Вышэйшая школа, 1975. С. 283-284.

46. Дулов А.В. О разработке тактичных операций при расследовании преступлений. Минск, 1979. 210 с.
47. Дулов А.В. Основы психологического анализа на предварительном следствии. Москва: Юрид. лит., 1973. 320 с.
48. Дулов А. В., Нестеренко П. Д. Тактика следственных действий. Минск.: Вышэйш. школа, 1971. 272 с.
49. Єфремов С.О. Криміналізація участі в організованій злочинній діяльності. *Проблеми боротьби з організованою злочинністю в регіоні* (на матеріалах Харківської та Полтавської областей): Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. Харків: Право, 2000. С.78-81.
50. Журавлев С. Ю., Лубин А. Ф. Нейтрализация противодействия расследованию. *Криминалистика: Расследование преступлений в сфере экономики: Учебник / Под ред. В.А Грабовского, А. Ф. Лубина*. Ниж. Новгород: Нижегор. ВШ МВД России, 1995. С. 345-349.
51. Закатов А. А., Ямпольский А. Е. Обыск: Учеб. пособие. Волгоград: ВСШ МВД СССР, 1983. 44 с.
52. Зорин Г. А. Криминалистическая методология. Минск: Амалфея, 2000. 590 с.
53. Иванов А.Н., Землянский А.С. К вопросу о тактической ошибке в криминалистике. *Криминалистические чтения, посвященные 100-летию со дня рождения Б.И. Шевченко*: тезисы выступлений. Москва: МАКС Пресс, 2004. С. 83-85.
54. Игнатов С.Д. Следственная тайна и ее пределы. *Правовая реформа и проблемы ее реализации*: тезисы докл. и сообщ. рег. науч.-практ. конф. Краснодар, 1989. С. 257-261.
55. Ищенко Е. П. Криминалистика : Курс лекцій. Москва : Юридическая фирма «КОНТРАКТ» ; АСТ-МОСКВА, 2007. 300 с.
56. Карагодин В.Н. Преодоление противодействия предварительному расследованию. Свердловск, 1992. 180 с.

57. Кваша О.О. Лідерство в кримінальній групі. *Право України*. 2001. № 8. С. 93-95.
58. Кириченко А.А. Собирање мікрооб'єктів при расследованні преступлений, посягающих на личность. Днепропетровск, 1993. 184 с.
59. Колмаков В. П. Некоторые вопросы теории и истории советской криминалистики. *Криминалистика и судебная экспертиза* : сб. науч. работ. Вып. 3. Харьков: Харьков. книжно-газет. изд-во, 1950 С. 6-12.
60. Коновалова В.Е. Правовая психология: Учеб. пособие. Харьков: Консум, 1997. С. 84-85.
61. Коновалова В.Е. Убийство: искусство расследования: монография. Харьков: Факт, 2001. 300 с.
62. Коновалова В.Е. Правовая психология: Учеб. пособие. Харьков: Консум, 1997. 350 с.
63. Копылов И.А., Косарев В.Н. Криминалистические версии и планирование расследования. Лекция. Волгоград, 2000. 24 с.
64. Криминалистика : учеб. для вузов / [Аверьянова Т.В., Белкин Р.С., Корухов Ю.Г., Российская Е. Р.] ; под ред. Р.С. Белкина. Москва : НОРМА-ИНФРА-М, 1999. 690 с.
65. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квітня 2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25 26. Ст. 131.
66. Кузьмічов В.А. Криміналістика : навч. посіб. [за аг. ред. В.Г. Гончаренка, Є.М. Моїсеєва]. Київ : Юрінком Інтер, 2001. С. 212.
67. Кузьмічов В. С. Криміналістичний аналіз розслідування злочинів: Монографія. Київ: НАВСУ - НВТ "Правник", 2000. 200 с.
68. Курс криминалистики. Общая часть / отв. ред. Корноухов В.Е. Москва : Юристь, 2000. 690 с.
69. Кустов А.М. Механизм деятельности по противодействию расследованию. *Актуальные проблемы криминалистического обеспечения расследования преступлений*: Труды Акад. МВД РФ. М., 1996. С. 54-55.

70. Лісогор В. Г. Криміналістичне забезпечення збереження таємниці досудового слідства: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2003. С. 13-14.
71. Лузгин И.М. Способы сокрытия преступления их криминалистическое значение. Москва: Акад. МВД СССР, 1980. 290 с.
72. Лукьянчиков Е. Д., Кузьмичов В. С. Тактические основы расследования преступлений: Учеб. пособие. Київ., 1989. 370 с.
73. Мартыненко Р.Г. Коммуникативное противодействие расследованию: способы, выявление, преодоление: автореф. дисс... канд. юрид. наук: 12.00.09. Краснодар, 2004. 21 с.
74. Маслов А.Е. Следственная тайна как средство преодоления противодействия расследованию: автореф. дисс... канд. юрид. наук: 12.00.09. Воронеж, 2001. 21 с.
75. Маслов А.Е. Характеристика сведений, составляющих тайну предварительного расследования. *Воронежские криминалистические чтения* / Под ред. О.Я. Баева. Воронеж: Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 2001. Вып. 2. С. 80-86.
76. Москвин Е.О. Противодействие предварительному расследованию: понятие и классификация. *Воронежские криминалистические чтения* / Под ред. О.Я. Баева. Воронеж: Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 2002. Вып. 3. С. 138-140.
77. Образцов В.А. Выявление и изобличение преступника. Москва: Юристъ, 1997. 220 с.
78. Пасечник М.Л. Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади слідчої таємниці: дис. канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеса, 2020. 252 с.
79. Петрова А.Н. Противодействие расследованию, криминалистические и иные меры его преодоления : дис. ... канд. юр. наук: 12.00.09. Волгоград, 2000. 230 с.

80. Полстовалов О.В. Криминалистическая конфликтология: современные нравственные и психологические проблемы: монография. Уфа: РИО БашГУ, 2002. 152 с.

81. Ратинов А.Р. Судебная психология для следователей: учеб. пособие. Москва: НИ и РИО ВШ МООП СССР, 1967. 154 с.

82. Саакян М.Б. Деякі питання застосування органів та підрозділів МВС України щодо локалізації локально-кризових ситуацій. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 1998. № 4. С. 53-56.

83. Саакян М.Б. Тактична операція як організаційна форма реалізації завдань досудового слідства. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2004. № 2. С. 177-182.

84. Салтевский М.В. Криминалистическая фотография, кинематография и видеозапись в правоохранительной деятельности: учебное пособие. Киев : УВД, 1993. 206с.

85. Сизов А.А. Особенности досудебного производства по делам о преступлениях, совершаемых иностранными гражданами. *Автореф. дисерт. на соиск. уч. степени канд. юр. наук*. Воронеж, 2006. 21 с.

86. Скорченко П.Т. Криминалистика: технико-криминалистическое обеспечение расследования преступлений: учебное пособие. Москва: Былина, 1999. 272с.

87. Славгородская О.А. К вопросу о структуре организованной преступной деятельности *Актуальные проблемы криминалистики на современном этапе*: Сб. науч. статей / Под ред. З.Д. Еникеева. Уфа: РИО БашГУ, 2003. Ч. 1. С. 236.

88. Соболев В.О., Ярмиш О.Н. Організовані злочинні групи як об'єкт соціологічного аналізу. *Український соціум*. № 1. 2002. С. 43-45.

89. Стулин О. Л. Тактические основы преодоления умышленного противодействия расследованию преступлений : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. СПб., 1998. 21 с.

90. Стулин О.Л. Как препятствовать противодействию расследованию. *Законность*. 2000. № 2. С. 26-28.

91. Тищенко В.В. Криминалистические аспекты изучения преступной деятельности. *Проблемы государства и права Украины* : тематич. сб. науч. тр. Киев, 1992. С. 130-132.

92. Трухачев В.В. Преступное воздействие на доказательственную информацию. *Правовые и криминалистические средства предупреждения, выявления, нейтрализации*. Воронеж: Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 2000. 280 с.

93. Трухачев В.В. Криминалистический анализ сокрытия преступной деятельности. Воронеж: Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 2000. 350 с.

94. Трухачев В.В. Правовые и криминалистические средства предупреждения, выявления и нейтрализации преступного воздействия на доказательственную информацию: автореф. дисс... д-ра юрид. наук: 12.00.09. Воронеж, 2001. 40 с.

95. Трухачев В.В. Преступное воздействие на доказательственную информацию: Правовые и криминалистические средства предупреждения, выявления, нейтрализации. Воронеж: Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 2000. 237 с.

96. Тютюгін В.І. Розділ XVIII. Злочини проти правосуддя. *Кримінальний кодекс України: науково-практичний коментар* / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін.; За заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ: Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2003. С. 1054-1056.

97. Уголовно-процессуальный кодекс Украины: Научно-практический комментарий / Под общ. ред. В. Т. Маляренко, Ю. П. Аленина. Харьков: Одиссей, 2003. 350 с.

98. Цветков С. И. Тактические ошибки следователя – обозначение проблемы. *Тезисы Всероссийских криминалистических чтений, посвященных 100-летию со дня рождения профессора А. Н. Васильева*. Москва: МАКС Пресс, 2002. С.119-120.

99. Чаплинський К. Поняття лідера організованого злочинного угруповання. *Право України*. 2002. № 7. С. 26-28.

100. Шепитько В. Ю. Криміналістика: Курс лекцій. Харків: Одиссей, 2003. 210 с.
101. Шепитько В.Ю. Тактика расследования преступлений, совершаемых организованными группами и преступными организациями. Харків, 2000. 250 с.
102. Шепитько В.Ю. Теоретические проблемы систематизации тактических приемов в криминалистике. Харків: РИП ОРИГИНАЛ, 1995. 196 с.
103. Шепітько В.Ю. Криміналістика: Словник термінів. Київ: Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2004. 650 с.
104. Шехавцов Р.М. Форми та способи протидії розслідуванню злочинів і засоби їх подолання (за матеріалами кримінальних справ про вимагання), вчинені організованими групами, злочинними організаціями): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Нац. акад. внутр. справ України. К., 2003. 21 с.
105. Юридична психологія: підручник / В.Г. Андросюк, Л.І. Казміренко, Я.Ю. Кондратьєв та ін.; За заг. ред. Я. Ю. Кондратьєва. Київ: Видавничий Дім "Ін Юре", 2000. 252 с.
106. Яблоков Н.П. Криміналістика: Учебник для вузов. Москва: Изд. группа НОРМА-ИНФРА•М, 2000. 260 с.